

bernatoriaus pastatyti kareiviai, pradėjo iš trijų pusų saudyti į pulkus beginklių žmonių. Užmūso apie 200 žmonių, o tame du pagarsėjusio advokato: Skeblin-Kamenskij ir Jentisj. Pasautų nugabeno į ligonbučius apie 200. Argi ant tų žverių caro tarnų nėra jau baumės! Tarnaujanti ant geležinkelio pareikalavo atstatymo gubernatoriaus ir kitų atsizymėjusių skerdynės. Tai tokia mat caro žmonės suteikta laisvė! Laisvės tui nebūs Maskolijoj, kol žmonės caro ir visų sutepusių žmonių kraujuose raudonas jo tarnų neišvys kiauulių pas Ambramą ganyti.

IS Žitkovičių, Minsko gb.

Atkakus čia traukinių iš Gomelio, iš vagono, matyt, tyčia niekšų biurokratų atgabentų, išbėgo pulkas visokių pasielidelių ir pradėjo daužyti žydų pardavinyčias, su lazdomis vaikė persigandusius žydus, o vietinės valdžios visai nesikišo į tas žydų mūstybes.

IS Rygos.

Technikas p. Vitols išmėlyjęs naują garlaivinį motorą, kurį su geroms pasekmėmis išmėgino aktyveidoje Rygos miesto valdžios pirmininko, kunigaikščio Uchtomskio ir kitų. Motorą suka elektra, tik katilas ne kurenamas ugnimi, bet į vandenį įpila kaskinkio skystimo, kurs padaro garą lygų elektrikai įjėgai; masė, sužadinti tą įjėgą tuo tarpu lieki p. Vitolio paslapčia.

[13 „Viln. Žn.“]

Nė vyskupo neklauso!

Tėsių ir Kauno komisoriai, 13 d. balandžio, išsiuntė diakonams 500 egz. Lietuviško „Vyskupystės katekizmo“.

Ką, rėdos, kunigas privalytų daryti? Turėtų priimti ir padėkavoti J. M. Zemačijų vyksnui už jo rupestį apie pavestą jam avelę, ir stengtis šitintį suvaruoti, pagal vyskupo norą, praplatinant knygeles tarp žmonių. Teip daugumas klebonų ir padarė. Bet atsirado trys klebonai — Lopių, Moniškių ir Vendziogalos, kurie nepriėmė atsiųstųjų lietuviškų katekizmų. Lopių administratorių tą savo atsakymą nuo knygylių priėmimo paaiskino Kauno diaikonui tuo, buk jo parapijioje tik 1 žmogus tešas, kūr lietuviškai kalba, vi si kiti mieldžiai lenkiškai (gal tie ir mieldžiai ligšiol, kol visų buvo uždrausta, bet p kalba?). Tuo taro žinome tikrai, jog prie Lopių bažnyčios priklauso šitie grynai lietuviški kaimai: Betygala, Zinėnai, Andruškonio alkalioje teip pat yra 8 ukiniškai lietuvių; yra kalbančių lietuviškai ir Draseikių ir Lopių sodžiuose. Čia užtėmsiųjų, jog Lopių bažnyčioje prie kunigo Markvyčiaus pamaldos buvo perpus — lenkiškai ir lietuviškai. O dabartinis Lopių kunigas (Lopiai yra filija su parapijos tiesomis) nelėidžia bažnyčion nė žodelio lietuviško. Ir Vendziogalos par. klebonas nepriėmė lietuviškų katekizmų ir gi nepripažindamas, turbūt, reikalą platin- ti juos tarp lietuvių, kurie gyvena tenai šiuose kaimuose: Gelnuose, Butkunuose, Priesgalkoje, Skryniuose, Moniškiuose. Administratorių (filialistas) teisino savo pasielgimą tuo, jog platinimas katekizmo tai esąs ne kunigo darbas (i sic!) — o tik „škaplierninkų“. Moniškių filijoj visuotinė viešpataujanti kalba, galima sakyti, lietuviška, ypač Lopių sodžius, kurių grynųjų-grynianais lietuviškas — sodžius. Melstis, žinoma, per prievartą, išmokyti daugumas lenkiškai. Teip tai elgiais kaip kurie Zemačijų vyskupystės kunigai. Kun. A. tis.

[13 „Viln. Žn.“]

Vilkaviškio, Suvalkų g. Pas mus daug yra pormai-

ny ir tai labai svarbių, tokių, apie kurias pirma nieks nemislijo. Dabar jau galima šnekt prieš carą, jo valdžią, galima viską skaityti ir rašyti (tame, turbūt, korespondentų klysta: Varšavos general-gubernatoriaus už drąsnių rašymų uždavė Varšavoj jau vieną laikraštį. Rd.).

20 d. spalio sustraikavo visi tarnaujanti ant geležinkelio buvo sustraikavę ir telegrafistai. Laikraščiai neateina (juos buvo paliove išleidinę), kadangi straiškai ir spustuvių darbininkai. Rd.).

Vilkaviškį prieš Visus Šventus sustraikavo visi žydai, kromai buvo uždaryti, duonos niekur nebuvo galima gaut. Uždusinėj dienoj ant rinkos buvo laikomos prakalbos, dainavo revoliucijinės dainas, išskėlė tris vėlavas: dvi buvo žydų, o viena lietuvių su lietuvišku parašu.

Pirmiausiai gražiai kalbėjo maskoliškai vienas žydas, paskui dainavo dainas maskoliškai; potam kalbėjo žydiškai, o ant galo — lietuviškai; buvo ir dainos lietuviškai. Valdžia nesikišo. Žandary nebuvo matyt besivaliojant. Urėdninkai, net načelninkas ir tie klausė kalbų, ypač maskoliško kalbo, klausė, kaip kalbėtojas išrodinėjo visas valdininkų nedorybes.

Žmonių prisirinko pilna rinka, nes iš ryto jau apsiakino, kad bus manifestacija. Kada kalbėtojas pasakė: „tegu gyvyčia laisvė!“ visi pradėjo šaukti. Moterys ir merginos, kurių buvo teipgi dikta, leidosi bėgti, net dumblas tiško, bėgdamas šaukė: „dievulėliau! visas išbadys!“ Kitos atsigręžė tik miesto pakrasti. Bet po valandai išnyko baimė ir vėl moteriškoji lytis susirinko į krūvą. Senukai su žiloms galvoms, užmovę kepurės ant kriukių, šaukė: „ur!“ Tie, kurie pirma labiausiai keikė socialistus, pastojai karštai socialistų pasekėjais.

Pirma monopolias karčia mas daužė. Keturvalakiuose sūduaužė du sykiu; dabar jau sutaisė, bet nėra kam degtinės parvežti, kadangi visi bijosi: tas, kuris pirma į rando kariama vaziojo degtinę, gavo persergėjimą, jog bus rieštai, jeigu neliaus vaziojęs. Sudaužė po kelis kartus rando karčiamas: Lankeliškio, Bartininkuose, Kibartuose, Liudvinave, Šunskuose, Griškabudyje ir kitose vietose.

Mokesčių da nemokėjo Se-napilės paviety. Kelių vaitių sudegino triobas už tai, kad važinėjo gyvulius užimti už mokesčius. Vilkaviškio vaitas bandė teipgi surašinėti gyvulius; surašė kaimuose: Budezerių, Pavembrių, bet gavo persergėjimą. Ilovės neišmintingo darbo.

I. S. S.

Dėl išplatinimo politiško tiesų, Vilkaviškį susirinko į miestą žmonės iš aplinkinių ir kėlė demonstracijas, daužė, tikėdamiesi tikrą laisvę sulaukę. Tuom tarpu pasirodė tuojaus, kokia ta caro žmonės duota laisvė. Vakarė koksai oficerias pradėjo saudyti iš revoliucio į pulkus žmonių, nušovė 14 metų mergaitę, kitą sunkiai sužeidė. Turbut oficerias buvo girtas ar beprotis.

Isz Amerikos.

Explozijos.

PORTIN, N. J. Laboratorijose „International Smokeless Powder and Chemical Co.“ atsitiko eksplozija, kurios 4 darbininkai liko į smotus sudraskyti.

Gaisrai.

INDIANAPOLIS, IND. Sudegė čia mebelių krautuvis Badegens. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant \$125000.

Vilkaviškio, Suvalkų g. Pas mus daug yra pormai-

Isz darbo lauko.

WILKESBARRE, PA. Atkakio čia agentai kalbinanti anglikašius keliauti į vakarus, ypač į Wyoming, kur siulo gerą darbą ir geras algas, bet ar ten ištikro geri darbai, nežinia. Todėl neištyrę, darbininkai nesisudavė savę vilioi.

NEW YORK. Deimantų lygintojai išreikalavo 8 val. darbo dieną. Iki šiol dirbo jie 10 val. ir gaudavo po 40 dol. ant savaitės.

HAZLETON, PA. Kalnakasių unijos reikalauja, kad visų kastių savininkai pripažintų uniją. Jeigu to nepadarys, darbininkai pasirengę straiikuoti.

POVERTY POINT, PA. Kasty-nėse Monongahela paupij užginė nesutikimai su darbininkais. Čia gali užginti straiikai.

RIVERKNON, PA. Čianykščio-se kastyne prasidėjo darbai.

TELLURIDE, CAL. Darbai šitų aplinkinių kastyne esančių gėriau nėgu pernai, šimet bent ramiau.

ISZ Lietuviszkų dirvu.

Ar dar ne gana protestų?

Užginė dėl išreikto p. Lidezko neuzganėdinimo iš padalinimo surinkto revoliucijai aukų, pakilo pas mus Amerikoje protestai ir prieš protestus protestai ir teip traukiasi jau gana ilgai. Protestuose vienok daugiau yra išsineikinių, negu iš tik galingių pertikrinti argumentų. Mylinti sau tautystę, kalbą, nuo priešų isgrido, kad tai yra tik supuvusios ideos šiandien nereikalingos; socialistai nuo jų priešų isgrido teipgi daug paniekinimų. Protestai tie ištikro parodė, kad nėra ką kalbėti apie koki nors susitaikymą kad ir svarbiausio mirio atsieikimui. Ieigu tas sykį pasirodė, tai kamgi vėl protestuoti? Tokiose sąlygose visi protestai bus vien laistymu iš sauso į tuščią. Argi ne geriau liautiesi bergždžio darbo? Jeigu ne galima susitaikyti, tai geriau vartyti darba skrym.

Mes čia keliam protestus, o nežinome iš tikro, kaip yra Europoj, gal ten ir socialistai susitaikys teip svarbioj valandoj su pasekėjais „supuvusių idejų“, kaip mus socialistai tautiečiai vadina. Juk mes kėlime protestus ir prieš draugiečius, o tuom tarpu pasirodo, kad visai be reikalo, kadangi „Darbin Balsas“ partija, kaip matyt iš patilpusio peritame ametryj straisnelio, susitaikė su draugiečiais. Gal susitaikys ir tautiečiai, o tasyk pajiegoms visos tautos galima bet vesti kovą su carizmu.

„Kova“ neperseniai pagarsino protokola, kuriame buvo paminėta, jog Rev. Selp. K. Iširo, kadangi iš jo pasitraukė Dr. Šiupais ir Bacevičia. Tuom tarpu Dr. Šiupais dabar garšina, kad jis ir ant toliau priima aukas ir pasilieka kasierium Rev. Selp. Kom. išliu-savimui musv tautos. Ant ko todel rėmėsi „Kova“, garsindama protokola? Tą dalyką priderėtų išaiškinti“. Socialistų k. partija, kaip matyt iš jos atsišaukimo, renka kitą Rev. Selp. Komiteta vien iš savo partijos ir savo vien partijai. Taigi Amerikos lietuvių, sulys savo persitikimui, gali siųsti aukas ten, kur jiems patiks: tautos mlytojai gali, po senovei, siųsti R. Šiupui, o socialistai arba „Kovos“ redakcijai, arba Socialistų Rev. Selp. Kom. kada tas bus išrinktas. Kelti dar ilgiau tuščius protestus nėra jau reikalo, iš jų nėra nė jokios naudos.

Ant toliau priderėtų, kad aukavę vien paduotų balsus, kaip daryti su pinigais esančiais pas senoj komiteto kasierij. Galutinam nusprendimui „Kova“ paduoda laiką iki 15 d. gruodžio.

Reikia pridurti, kad protestais ir užtarimais mes ne pakelsime įtekmes partijų, įtekme pakelia darbai, ne protestai. Daugelis kaltina socialistus, kad jie įtekme verzia nuo kitų partijų. Paveržti to jų negalima: tas įgauna didesnę įtekme, kas karščiau dirba. Jeigu demokratai ne turi tokios įtekmes kaip socialistai, tai matyt, kad jie apsieidžia; jie sako, kad socialistai reikavimai platin savo įtekme. Bet kas draudžia Lietuvos inteligentams daryti tą patį? Jeigu reikavimai socialistai pakėlė savo įtekme, tai matyt, žmonių patraukimui reikalingi ir reikavimai. Jeigu veikla jori žmonės pakelti, patraukti juos prie gero, tai turi prie jų taikytiesi, žmones juk nesitaiko prie veiklę.

Teip kaip dabar eina — ne joks laikraštis ne įstengs visus protestus palatinti. Jeigu tuose protestuose būtų pakelti šie koki svarbesni motyvai, būtų dar tiek to, bet to protestuose nėra. Protestuojanti ne pasiganėdina protestus.

*) Išaiškinimas bus sekandame numerij.

stavimu vieną kartą, bet siūnia juos net kelis kartus. Tokiu būdu gali atseiti kartais pusę laikraščio pripildyti vienais protestais, iš kurių niekam nėra naudės. Ilgai teip trauktiesi negal.

Mes keliame protestus prieš protestus, kuom rodome, kad mes dar nepasiekėme iki tautos, dar mes tverime ne tautą, bet vien partijas ir už partijų reikalus kovojame, tautos reikalai pasirodo pas mus vien dangių. O vienok mūsų partijas, prie gero noro, galima sutaukinti. Europos socialistų pagarsintame programme nėra nieko teip baisaus, kam demokratų negalėtų priart (Amerikoje) mūsų partijų siekia dar ne aiškus, ne pastovus, programose yra daug prieštaravimų) pridėjus prie jo grynai dar tautiškus siekius, kurie socialistams negali užtenkti; demokratų galėtų eiti iš vien su socialistais, žinoma, jeigu panorėtų. Juk Vokietijoj, arba Prancuzijoj socialistas paremtas ant tautystės. Kodėl to pas mus negalėtų but. Suvienytos partijos lengviau išvers carizmą, negu dirbant skyrium. Reikia tik susiprasti. Jeigu susiprasti negalima, tai už tautystę, jeigu apie ją nesirupina socialistai, turi rūpintis kiti.

Nepamirškime ir revoliucijos aukų — kankinių! Pastaruoj laikui Amerikos lietuvių puolėsi šelpiti ypačiai revoliucijos reikalus. Darbas tas labai pagrįstas — ir reikia tik leisti, kad revoliucija rastų toliau vis daugiau šalininkų ir rėmėjų. Vieno tačiau nepiderėtų čia pamiršti: besirupinantys apie revoliuciją, reikėtų vienkart atsiminti ir jos aukus — kankinius.

Kankinių reikalai buvo ligšiol skiriami nuo šelpimo krutėjimo reikalų, — tas pat reikėtų daryti ir dabar, revoliucijos laikui: to reikalauja pat techniškoj darbų pusė, patasi darbo padalinimas. Revoliucijonieriskais krutėjimas pradėjo paskutiniu laikui ir pas mus Lietuvoje vis labiau stiprėti; jis, galima iš viso ko tikėtis, nebusuolops ir vis labiau didysis. Bet revoliucijai augant, dauginasi ir nukentėjusiųjų dėl jos kankinių skaičius, kurie reikalauja pagalbos. Iš Amerikos laikraščių teko tačiaus pastebėti, jog, prasidėjus aukų rinkimui revoliucijos reikalams, aukų dėjimas kankinių reikalams labai sumažėjo. Jei teip toliau eis, reikią bijoties, kad kankiniams besidauginant nepristigtų kartais pinigų kankinių kasoje.

Todėl, nepamiršdami revoliucijos reikalų, dėkime ir rinkime teip pat aukas vienkart ir kankinių reikalams! Abu reikalu turi būti šventa mums priedermė.

„Kankinių Kasos“ Komiteto užsienis atstovas

A. Vardas.

Rugsėjo m. 1905 m.

Isz Loyathanna, Pa.

Yra čia tulas lietuvių skaitlius, dirba jie anglių kastyne. Uždarbia čia maži: kadangi darbininkai ne priguli prie unijos, tai darbavai moka, kiek nori, reikalauja darbo po 12—16 val. ant dienos. Lietuviai čia ne mėgsta ilgai laikytiesi: pirma buvo 6 šeimos, dabar pribuvo dar 3. Laikraščiai skaitytoji nepatėmijau, todėl nežino kas ant sieto dedasi.

Neseniai atsiuvo pas Juozą Paulikonį krikštynos, ant kurių pribuvo ir tikytinis Apanavičia. Jis tarp kitko pradėjo aiškinti kovą laisvės draugų musv tėvynę ir užmanė paaugauti, kiek kas gali, ant sušelpimo revoliucijonierij Lietuvoj. Susirinkę sudėjo \$4.25 (aukautojų vardai ir jų aukos pasiskirsto kitų vietoj. Rd.). Piginus siūniame „Lietuvos“ redakcijon, kadangi atsišaukus Dr. Šiupui nuo kasierystos (jis atsakė nuo socialistų komiteto kasierystos, tautiškam komitete pasilieka. Rd.), nežinome, kur pinigų gysiti.

A. A. Muzikelis.

Isz Bostono, Mas.

Bostono Liet. Gedemimo Klubas buvo parengtos prakalbos, laike kurių surinkta 12 dol., kuriuos pasiskirsto siteip: kankiniams \$6.00, moksliečiams \$4.00 ir Vilteliui \$2.00.

F. J. Mockeviče.

Isz New Britan's, Con.

Lietuvių Ukeus Nepriugulmin-gas Klubas, ant savo susirinkimo, paskyrė komitetan M. J. Čeponi, pn. 72 Jubilee st., išreikalavimui liaudės surašose atskiros rubrikos lietuviams Amerikoje.

Atsakymas Lietuviui.

Nr. 45 „Lietuvos“ patilpo straisnis Lietuviu, nurodantis, kur amerikiečiai privalo siųsti aukas sudėtas revoliucijai, kurias, ant laimės, ir be jo nurodymų, žino amerikiečiai (jeigu vien kelia protestus prieš Lidezką, o kiti už jį, tai matyt, kad nežino kam siųsti tas aukas. Rd.).

Aš, neseniai atvažiuojęs, ne galiu dėl galvos už amerikiečius, jie dar

gal jtikėt prisikalbėjimams „expatrijoti“ (kas jie yra? Rd.), kadangi prie jų priklauso gana įtekmingos vpatos (įtekmes nieks ne įgauna be nuopelnų kokių nors. Rd.), ypač kad Amerikoje gyvenanties lietuvių ne mato tikro dalykų stovio Lietuvoj. Mes neseniai pribuvę iš Lietuvos gerai žinome, kas ten visą darbą varo. Kada Lidezka ant kiekvieno žingsnio pasmerktas ant pavojaus, negėdijantis sau garbės, agituoja po tamsiausius užkaborius*), kalbina tverti kuopas, kad įgauti didesnę galybę, tai Amerikos „tėvynės išgelbėtojai“ jam užmeta, kad jis vien ardo darbą. Užmeta, kad socialistai per mažai reikalauja, kad mažai rūpinasi apie revoliuciją (gal apie tautystę? Rd.), apsieidžia mokslą, literatūrą, dailę, lyg tas prie revoliucijos priguli. Užmeta, kad išleidinę lenkiškus raštus ir platina Lietuvoj lenkytę. P. Lietuvis užmiršta, ar gal nežino, kad rytinės dalies Zarasų pav. gyventojai visai ne moka lietuviškai, bet savę ne laiko už lenkus. Ar L. norėtų jiems uždrausti apsišviesti tokioj kalboj, kokią moka. Ar L. juos gali kaltinti už tai, kad tėvai teip užaugino. L. kaltina Lidezką ir socialistus už tai, kad jie ten sėja skėlį susipratimo (rašte Lietuviu panašus apkalpinimo nėra. Rd.). Toliau Lietuvos apkaltna Lidezką ir socialistus, kad pasisavinę visą darbą Lietuvoj, jie negalį viso darbo nuveikti su tokia literatūra kaip „Rutkas Lapeliai“ (Lietuviu straispny pasakytą visai kas kitas: Europos socialistiškos literatūros jų negalima lyginti su miltėtais Lapeliais, Rd.). Argi Lietuvių rodosi, kad revoliucijai gali sukelti su „Musv tauta senoveje ir šiandien“? Ašgi turio pripažinti, kad Lietuvoj žmonių pas noriai griebia „Rutkas Lapelį“, nors jie, kaip sako L. ir sudarkytoj kalboj parašyti, Lietuvos žmonės labiau myli sudarkytą muzikšką, ne kaip čystą poniską kalbą“). L. tvirtina, kad ne vien nur pavergtas kraštas nepasiliuos, savo, jeigu visos jo luomos ne sušienyjos. Aš ant to atsakau, kad jis kraštai, kurie pasiliuosavo suvieniję visas luomas, iš vieno jungo ištruko, pateko po kitu. Ar gali L. parodyti liudius nors vieną kraštą tikrai liudius (Liuos) parodyti ne gali, bet gali parodyti daug auglėlių už mus stovintį. Ir mes, ar norime, ar ne, visgi tuomet perime periti tuos laipsnius, kuriuos perėjo pralenkusios mus tautos. Rd.).

Tokio krašto nėra ir ne bus, kol ne joks socialistiškas revoliucija (Užriebe pranašavimas, reiktų pasakyti, jog ateis laikai, kad ir socialistas ne galės užganėdinti: ateis nauji reikalai, o su jais ir naujos partijos su naujais siekiais: yra jau anar-chistai daugiau laisvės siulanti ir už socialistus. Mat amžino nėra ant svioto. Rd.).

Kad jvkidy revoliucijai, p. L. nori įkintyti į vežimą lydeką, vežį ir gulbę, taigi ponelius, ponelius ir proletariją. Bet tai tuščias noras, nes kiekvienas trauks į savo pusę: poneliai prie žaliojo staliolo o darbininkai į savo laukus ir to vėlimas stovės, kol prie jo nepasieks vienas darbininkas (o vienok atsieikimui mierie išreikšti Europos socialistų programę, galima but, vardan lietuviystės, vi-siems eiti atsieikimui ty mierij: tame programę ir poneliams nėra nieko teip labai baisaus. Rd.).

Aš ir visi socialistai gali užtikrinti, kad vežėjas liks vienas: pirklys skubys į bėrę tuštinti kitą kėle-nius, ponas prie šampno, o darbininkai, kaip kankrensis, pasiliks prievežimo (Kad teip but gali ateiti), nieks ne abejoja, bet šiandien Maskolijoj ir pirklys, iš dalies ir ponas, eis išvien su darbininkais ir pertai yra vilty, kad jie visgi dabar jau sulauks geresnių dienų. Rd.).

O tasyk L. ir kiti pasekėjai supelejusiu idejų patrijotai liks su nusnypta nosia.

Nors p. L. peikia Lidezką ir socialistus, kad Lietuva jam ne išmetinės, nes ji žino, kas dirba, o dirbdamas, išsidaža karunos. Lietuvs istorijoj šviesiausias ruožas bus užrašyti socialdemokratų darbais, bet ne bus užmiršti ir tamsus darbai visokių jų priejų: Lietuvių, Laisvės Mlytojų ir ti, kurie drabstė pūrvais ant ty, kurie ne turėdami ką valgyti, viską aukauja pagerimui buvio savo brolių darbininkų. Ar tai ne niekystė, kad

*) Turbut ralejas klysta. Lidezka yra L. S. D. P. atstovu užbrėvuoje, kur didelis pavojus ne gresia, iš ten ir agituoti Lietuvos užkaborius ne galima. Asašlikai Lietuvoj Amerikoje „Draugo“ org. atstovas, bet Amerikoje ir prieš jį keliama protestai.

**) Jeigu žmonės labiau myli sudarkytą kalbą negu žytą, tas dar nerodo, kad darbas kalbos būtų geru. Ką žmonės myli, tas ne visada dar yra geru. Amerikoje, turbūt, daugiau bus mylinčių Sapnelius, Kabalą ir „Saulę“, negu kitus rebus, o argi galima pasakyti, kad tie žmonų numylėtieji būtų geresni, už kitus? Kiekviena tauta, kol yra tauta, rūpinasi apie tobulinimą savo kalbos bet ne apie jos darymą. Darymo prigimtos kalbos nieks nepagra, darymas kalbos veda prie didrbiro tokių sąnų kaip Zarasų pavietoj.

Da vieną daiktą darbininkai aiškiai pamatė per šitų straismų — tai kad valdžia visuomet laiko ponų pusę. Ne vienoj vietoj, tuoj prasidėjus straiiku, etužė punai į pagelbą policija ir viskas: jie gaudavo vadovus ir kiša juos į kalėjimus; darbininkus garsina naujais išvaikijais, jei vis da jie neišsileis, nes prie darbo, ant jų, „buntavosi“. Ta pati caro valdžia užtraukė ant musv visai nereikalingą vainą ir tokią daugybę aspadorių darbininkai! Kas aspadorius straiikuot kiek sunkiau, negu dvare, bet vistiek galima, tik reikią pataikinti karščiau sia darbinetė.

Da vieną daiktą darbininkai aiškiai pamatė per šitų straismų — tai kad valdžia visuomet laiko ponų pusę. Ne vienoj vietoj, tuoj prasidėjus straiiku, etužė punai į pagelbą policija ir viskas: jie gaudavo vadovus ir kiša juos į kalėjimus; darbininkus garsina naujais išvaikijais, jei vis da jie neišsileis, nes prie darbo, ant jų, „buntavosi“. Ta pati caro valdžia užtraukė ant musv visai nereikalingą vainą ir tokią daugybę aspadorių darbininkai! Kas aspadorius straiikuot kiek sunkiau, negu dvare, bet vistiek galima, tik reikią pataikinti karščiau sia darbinetė.

Draugai darbininkai ir darbininkai! Kas skaitė „musv lapelius, kas girdėjo mus patius kalbant, jau tikrai pažino, kad mes — ne kokie plešikai, ne vagiliai, žmogžudžiai, o tokie žmonės, kuriems reipi pagerinti darbininkų gyvenimas, nušluostyti nuo jų veidų asaras. Ir kaip mus už tai sutinka caro valdžia?

Štai neseniai straiikavo Kauno gubernijoj apie Joniškį 16 dvarų darbininkai. Suštraikavo visi, kaip stovi, darbininkai, tik gyvulius buvo leista prižiūrėti — gyvuliai negali atsakyti už ponų kaltybes. Ponai iškart labai spyrėsi, sakėsi, ne skatiko nepridėsių; kiti gaidino, kad sušaudys, kaip ateis tie „valkatos“, „žulikai“ jų darbininkų „buntavoti“, bet kaip atėjo, visi nutilo, dargi užslygė, kad ką panašaus būtų sakę. Musv draugai patis rodo darbininkams kelią: jie aiškino, kaip jie turi straiikuoti, o ponams pasakė, kad ne plaukas nuo jų galvos nekukris, jei jie su darbininkais gražiai apsisės, nesiekis sau į pagelbą policijos ir vaisko. Ir, tikrai, teip puikiai ten apsiėjo darbininkai, kad net patis ponai stebėjosi: nieko jie ne pavogė, nė sugadino, nė vieno nebuvo matyt girtol! Pamatę, kad darbininkai tvirtai turisi, jau pradėjo po truputį nusileisti ponai. Jiems į pagelbą atėjo policija ir dragunai, bet ir to neuzganėdino straiikinkai, ir, nedėlią straiikavę, gavo beveik viską, ko reikalavo. Visi aplinkiniai dabar pamatė, kas per vieni tie socialistai; visi su atvira širdžia laukia jų ateinant, ir musv draugai, kiek įstengdami, eina, neša jiems šviesą.

Pirmieji dvoro ir sodžiaus darbininkų straiikai.

Tai jau ir pas mus pradeda atidaryti sau akis dvoro ir sodžiaus darbininkai. Ant galo, ir jie pamatė, kad geruoji nieko neduoda ponai ar gaspadariai darbininkui, ir perskaitę mūsų lapelius, daugelyje vietų pradėjo straiikuoti. Straiikavo vienur ilgiau, kitur trumpiau, ir tie pirmutiniai straiikai visur pasisekė: vienur daugiau, kitur mažiau tapo padidinta darbininkams alga, kiek-tiek sutrumpintas darbas ir pagerintas valgymas ir apsiejimas. Dabar tos vietose, kur jau buvo straiikai, darbininkai pamatė, kad tikrai jų rankos viską padaro, visus maitina, aptaiso, ki-tiems jie didžiausius turtus sukrauja, o patis velką baisiausių našta, nė valandėlės kvėpelti negali. Sutartę darbininkai, mata darba, ir viskas lieka ant lauko nesėta, nepiausta, namon nevesta. Ponai neturi ką valgyti ir gert, nes jie patis nieko pasidaryt sau nepasidaro, o tik viską ant darbininkų pečių sukrauja. O dabar jau gerai su-parejo ir musv darbininkai, ką jie galėtų, kad tik tie jų susiprati-mas ir vienybė būtų!

Daugelyje vietų, prasidėjus straiikui, visap gaidino darbininkus ponai, iš dvarų varė, atsigabeno sau į talką policiją ir viską, bet labia susipratusieji darbininkai ne išsigandė, tie ir ant savo pastatė. Kitur dargi per išsą nedėlią straiikavo, ir juo ilgiau straiikavo, tuo daugiau liauėjo: vienuose dvaruose, viską į pinigų apvertus, tapo pridėta darbininkams tikta po 3 rublius, kituose — po 10, trečiuosiuose — po 20, 30, 40 ir dargi 50 rublių! Teisybė, kai-kuriuose vietose nieko nepelne darbininkai, bet tai atsitiko dėlto, kad jie nemokėjo, kaip ką daryti, nėjo visi išvien, bijojosi, kad ponas nepavarytų... Neriekia nieko bijoties, o tiktaieiti visiems už vieną, vienam už vieno, ir nieks nieko negalės padaryti darbininkams!

Suvalkų gubernijoj ponai ir gaspadoriai gaidino darbininkus, kad jie visai nebesisamdysiu daugiau darbininkų: o jei ir samdysia, tai da mažiau mokėsia, kaip dabar, — tegul, girdi, tie biauŗybes badu dvesi, kad jiems dabar negerai!... Daug da baisesnių gaidinimų mes girdėjome nuo ponų ir neišsigandome jų — neišsigasime nė šitų. Ugi iš ko ponai galėtų teip puikiai gyventi, kad jie savo laukus aplėstyti, iš ko galėtų teip važinėti, šilkais taisyti, brangius vytnes daryti? Ne iš savo mieladirdystės mus ponai samdosi, o dėlto, kad iš kruvino musv prakaito jie gali sau pilnus kėlenius prisigirsti; ir toliau jie neatsisakys nuo ty pelny, o mes ateinančiais metais da geriau, kaip šimet, mokėsime per didžiausią darbymetę straiiką pelniti, jei turys permažai mokes. Už tai ty dvarų darbininkai, kur da nebuvo straiiku, neatsilikite nuo kintų: tik visur per straiiką gražiai elgkitės, nedraskykite nieko, nepieškite, nedeginkite, kovokite, neirtukliuokiate, nenušikite žydų ir teip nekaltų žmonių, kad nieks nė pusės žodžio ant jų negalėtų užmesti! Neatsilikite nuo dvarų ir gaspadorių darbininkai! Kas gaspadorius straiikuot kiek sunkiau, negu dvare, bet vistiek galima, tik reikią pataikinti karščiau sia darbinetė.

Da vieną daiktą darbininkai aiškiai pamatė per šitų straismų — tai kad valdžia visuomet laiko ponų pusę. Ne vienoj vietoj, tuoj prasidėjus straiiku, etužė punai į pagelbą policija ir viskas: jie gaudavo vadovus ir kiša juos į kalėjimus; darbininkus garsina naujais išvaikijais, jei vis da jie neišsileis, nes prie darbo, ant jų, „buntavosi“. Ta pati caro valdžia užtraukė ant musv visai nereikalingą vainą ir tokią daugybę aspadorių darbininkai! Kas gaspadorius straiikuot kiek sunkiau, negu dvare, bet vistiek galima, tik reikią pataikinti karščiau sia darbinetė.

Da vieną daiktą darbininkai aiškiai pamatė per šitų straismų — tai kad valdžia visuomet laiko ponų pusę. Ne vienoj vietoj, tuoj prasidėjus straiiku, etužė punai į pagelbą policija ir viskas: jie gaudavo vadovus ir kiša juos į kalėjimus; darbininkus garsina naujais išvaikijais, jei vis da jie neišsileis, nes prie darbo, ant jų, „buntavosi“. Ta pati caro valdžia užtraukė ant musv visai nereikalingą vainą ir tokią daugybę aspadorių darbininkai! Kas gaspadorius straiikuot kiek sunkiau, negu dvare, bet vistiek galima, tik reikią pataikinti karščiau sia darbinetė.

„Draugo“ organizacija.

Re

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmelj.

Kaip ir kitų šokėjančių žvėrių, pašuties kacių kojos ilgesnės ir tvirtesnės. Jeigu paimti lėndrę ir sulenkti taip, kad abudu galu galima būtų laikyti su viena ranka ir taip sulenktą paskui umai paleisti, tai lėndrė nuleks gana toli. Tas pats atsitinka ir su katė, kada ji priguli ir sulenkia savo nugarą, o paskui umai ją ištisia.

Ilgą katės uodega, šokant, yra kaip styru.

Prisikūrus prie savo aukos, katė į jos kūną leidžia savo aštrius kaip adatos nagus. Vaikščiujant katė, jos nagai pasikelę augstyn ir paslėpti odos raukšlėse kaip durtuvai ar peilių makštys. Todėl tai katės nagai niekada nenudyla, kadangi katė juos vartoja vien tasyk, kada jie jai reikalingi. Su ty aštriu nagų pagalba katė lengvai įbėga į medžius, ant sienų, arba kitur, kur mato reikala. Tas yra svarbiu, kadangi katė gaudė ne vien peles, bet medžioja ir ant paukščių. Iš ty aštriu nagų katė naudoja si ir atsigina nuo nuo dang drutesnių priešų.

Draskant pagautą auką, aštrūs katės il-

tiniai dantys, kaip durtuvai, giliai įlenkia į kūną ir tuo laiku užmuša pagautą žvėrį, jeigu katė iš syk nori tą padaryti; bet kartais ji mėgsta siausti su pagauta auką, neišsildomoms vilkims ją kankinti.

Draskant pagautą išmokus, vartoja katė savo šakninius dantis. Už ilginį dantų, kiekvienoje pusėje, viršų ir apačioje, yra po 2 dantius. Tai teip vadinami netikrieji šakniniai dantys. Kada katė uždaro nasrus, tai galai, iškarbamai dantų vieno žando į eina ir tarpus tokiu jau iškarbamų kito žando. Tokiu būdu abidvi eilės netikrų šakninių dantų sandariai prigula ir sudrasko mėsa pagautą žvėrelį. Už netikrų šakninių dantų, abiejose pusėse, yra po vieną didelį dantį. Dantis tas vadinasi kumėdžiu arba mėsėdžių ir pasibaigia dviem aštriais dantukais. Uždarant katė žandus, viršutinis šakninis dantis slenka išilgai apatinio. Tokiu būdu už abiejų šakninių dantų kiekvienoje žando pusėje pasidaro kaip žirklių, iškarbuti pūklelio pavidale, asmenas.

Kadangi vingiai arba dantukai viršutinių netikrų šakninių dantų įeina į tarpus apatinio, o mėsėdžiai dantys slenka šalia vieno kito, tai dantų viršūnės nesitrina į vieną kitą, kaip trina pavėskliai, dantys tokių žvėrių. Todėl tai katė dantys niekada nenudyla, jie visada aštrūs ir per visą katės amžių gerai pjausto kūnus sumediotų žvėrelių.

Bet žyryklės gerai kerpa vien tasyk, jeigu jų asmenys tvirtai sujungti viens su kitu. Todėl tai apatinis katės žandas tvirtai sujungtas su kankuoliu.

Už mėsėdžių dantų, kiekvienoje pusėje, yra po vieną dantį su plačiu viršum. Tai teip vadinami tikrieji šakniniai dantys. Jie paskirti trupinimui kitų dantų sudraskytos ir supiaustytos mėsos.

Kankuolis naminių katės.

Katės liežuvisi šiurkštūs; jis teipgi padeda katėi surinti maistą. Liutas visu kūno sudėjimu panašus į naminę katę ir priguli prie tos paties giminės; jis, laizdamas žmogaus ranką, gali vien su liežuviu nutrinti odą iki kraujo.

Mazi prysakiniai katės dantys nedrasko, nesmulkina didesnių mėsos smūgių, bet juos vartoja ji vien nugarauzėjimui mėsos nuo kaulų.

Kadangi šakninių dantų katė turi ne daug ir dantys tie, išemus mėsėdžio danties, mazi, tai ir žandai katės trumpi ir galva jos trumpa ir apvalėnė negu, pavėskliau, šunų. Katės nasrai atsidaro labai plačiai. Todėl gali giliai įleisti savo iltis į kūną pagautą žvėrį ir jį sudraskyti, arba įsikandusi, gali nunešti į kitą vietą, jeigu tas būtų reikalingu ir ramesnėje vietoje suėti.

Kadangi maistas, kokią mintą katė — mėsa, yra labai maitingas, tai katė žarnos trumpos, tik 4 kartus ilgesnės už ilgį liemens.

Protiškos ypatybės kacių atsako visam jų gyvenimui ir užsiėmimui. Katė nepagauna pelių ir kitokių smulkių žvėrių, jeigu nebūtų už jos protingesnė. Kantriai tupi ji prie pelių uolos, pasislėpusi, duoda telpi išlysti iš olos, o paskui, gerai apskaičius laiką, kada parankiausiai, pasoka ir pagaua savo auką.

Liutas medžiojantis ant zebro.

Į katę panėsi liutas ir priguli jis prie tos patios kacių giminės. Gyvena jis Afrikoje ir tuluose kraštuose vakarinės ir pietinės Azijos. Dėl jo didumo ir tvirtumo, del gražaus išvaizdos, del didelės pajėgos, vadiną jį žvėrį karaliumi. Vilnų parva šviesiai geltona, atsako parvai smiltynų, kuriuos paprastai gyvena, žinoma, pakraščiuose, kur yra vanduo ir kitoki žvėrys, kurių mėsa liu-

tai minta. Panasi į smiltis parva liutai reikalinga ne pasislėpimui nuo priešų, kadangi, išemus žmogaus, kitokių jis nesibijo, bet tokia parva palengvina jam medžiojimą, jis nepatėmęs, gali prisitarti prie žvėrių, ant kurių medžioja. Pečiai ir krūtinė patinę liutų apšėlę ilgesniais, tirstais plaukais. Uodegos galą dabina teipgi pliuostas plaukų. Nusileidus saulei, liutas kelia iš mlygo ir eina ant medžiojimo. Gauda jis naminis gyvulius, gazeles, žirafas, zebraus ir kitokius tiruose gyvenančius žvėris. Vienu kojos su davimu jis parmuša drūčiausią jautį, o su nasrais gali sulaužyti, perkąsti ngarkaulio kanlus. Žmogui liutas pasitraukia iš kelio, jeigu mato, kad žmogus jo nesibijo, ant bagaus, persigandusio, drąsiai užpuola ir dar ją.

Karališkasis tigras priguli teipgi į kadių gimine. Gyvena pietinėje ir rytinėje Azi-

Karališkasis tigras.

jo ypač drėgnuose, kraštuose kraštuose, kartais atkanka net į rytinę Sibiriją. Parva jo vilnų atsako parvai vietą, kurioje gyvena. Plaukus jo rausvai geltonas, panašus į parvą pagautusį lapų, su juodais dryžiais, atakandais seselams medžių ir krūmų, tep kurių gyvena. Tigras ne mažesnis ir ne silpnėsis už liutą, bet už jį žlauresnis.

Leopardai turi geltoną plauką su tamsiais šlakais. Šlakai tie atsako lapų seselams. Leopardas gyvena Afrikoje ir Azijoje. Azijoje jį vadina pantera.

Jaguaras ir kuguaras arba puma yra tai didžiausi žvėrys kacių giminės Amerikoje. Jaguaras tokiu jau parvos kaip ir leopardas. Kuguaras parva vienoda, pašali ruda, panėsi į medžių žievės parvą; tas jam palengvina pasislėpimą ant medžių, kur tykoja ant mažesnių žvėrių.

Rytinės Europos giriose, iš kacių giminės, gyvena rysiai ir laukinė katė. Šitie žvėrys gyvena dar neperseniai ir Lietuvos giriose, bet dabar jau jų Lietuvos nematyt. Laukinė katė medžioja naktimis girių tankumynuose, todėl plaukas jos pašals su juodais dryžiais.

2 giminė. Hijenos.

Dryžioji hijiena turi apie 2 pėdos augčio. Parva gelsvai pašals su tamsiais dryžiais, kas rodo, kad hijenos yra naktiniai žvėrys. Nuo galvos, išilgai nugaros, traukiasi iš eilės kaipi karčiai. Prysakinės hijenos kojos ilgesnės už paskutines. Todėl

Hijenos.

tai jos negali teip ilgai ir greitai bėgioti, kaip pavėskliai, šunys; negali teip nepatėmęs prisitarti prie savo aukos, daryti didelių smūgių, kaip katės. Todėl tai hijenos užpuola tik ant sergančių, kitų apdraskytų, medžių paukštų žvėrių, arba ant tokių, kurie negali atsiegti, pavėskliai, ant ožkų, avių ir t. t. Hijenos maitinasi labiausiai pastipusiais žvėrimis; stervena, kurią moka surinti, kadangi turi geras uosles. Dryžioji hijiena gyvena šiaurinėje Afrikoje ir vakarinėje Azijoje.

Šlakuotoji hijiena turi plauką tokios jau parvos kaip ir dryžioji, tik vietų tamsių dryžių, turi tokius šlakus. Šlakuotoji hijiena gyvena rytinėje ir pietinėje Afrikoje.

3 giminė. Šunės.

Naminis šuo. Musų naminiai šunys paeina nuo vilkų; tos vilkų atmainos, iš kurių išsidirbo šunys, gyvena dar ir dabar ant žemės, visokiuose jos kraštuose. Daug tukstančių metų atgal, kada žmogus stovėjo dar ant labai žemo laipsnio, nebuvo dar ant žemės nė kaimų, nė miestų, neturėjo nė jokių kitų naminų gyvulių, neturėjo pastovių namų, jis jau tasyk suprato naudą, kokią medžiojėse gali atgauti šunys. Žmonės bandė prisivinti tulas vilkų atmainas, o kada tas pasisekė gerai, viselė rinko turinčius nuo daugiausiai gerų ypatybių. Pavėskliai, dorėdami turėti pagalbininką medžiojėse, medžioti tušėti tokius žvėris, kurie turėjo geresnes uosles. Palaikymui ir pagerinimui prisavintų žvėrių veisles, žmogus rinko tik turinčius nuo geriausias uosles. Tokiu būdu per amžių eiles išsidirbo atmaina medžiojėse šunų. Per toki parinkimą veislinių žmogus privelė ne tik visokias naminų šunų atmainas, bet ir visus kitus, auginamus kur nors, naminis gyvulius. Ir dabar, norėdamas pagerinti kokią nors atmainą naminų gyvulių, suteikti jiems nuo daugiausiai gėdžiamų ypatybių, žmogus elgiasi teip jau: taigi palaikymui geros veislės, renka jis veislinius turinčius nuo daugiausiai gėdžiamų ypatybių. Apšleidžiant, nesirūpinant, pagenda naminų gyvulių veisles. Tas atsitiko

(Toliau bus.)

ISZ VISUR.

Ant susirinkimo popų Sv. Andrejaus stačiatikiško soboro Peterburge, nutarė atskirti nuo tikinčių ir iškeikti garsų jenerolą Trepovą, kaip peržengusį 84 Dievo prisakymų, kuris draudžia užmušti. Trepovį jį priasakė kareiviams nesigailėti patronų, šaudyti į žmonis.

Mieste Pernave, Estijoje, laike dievmaldystos į estų bažnyčią įsiveržė pulkas socialistų ir nuo sakinyčios numetė pastorių. Matyt jis savo pamoksluose niekino socialistus.

Kursko gubernijoje, Soboko apskrityje užgimė kaimiečių maištai. Kariūnėms ne įstengia maišty suvaldyti. Kaimiečiai užpuola ant dvarų, degina surinktus javus. Gaila. Juk ir kaimiečiams gali maisto pritrukti.

Svajotojas.

Jis negalėjo užmigti — karštis jį apėmė. Aplinkui vis sedėjo. Ruduo. Naktis. Naktis tamsi. Tylejom.

Jis tik, ar tylos bijodamas, netylejo: jo balsas — nerviškas, prikelias — drėbėjo musų ausyse.

Jo kalba visada buvo ne kokia: išmėtyta, nelygi, kirštanti; dabar irgi buvo sunku jį suprasti, sugauti jo mintis besipleitojimą, dasiptoti, ką jis mums norėjo pasakyti. Mums?

Ne, jis sakė.

Tegu kalba: rytoj gal jau nebe kalbės...

— Visi miega... O jūs dar neužmigote? Geri vaikai — manęs neužmiršote...

Mano ušmėrė. Ne šiandien tai poryt, o visi užmirš manę.

Visi! Gal teip ir reikia: kuo kitu žmonės užsiims. Gyvenimas ne apstos. Džiaugimėsi. Vyrūčiai, linksmiaus tylėkit — man teip sunku... Žmonės pasilik ir man mirus. Norėjau būti žmogum: teip į ne daug pas mus... teip nedaug. Jus — žmonės?

Kas iš mus žmogus? Žmonių nėra — yra specialistai, yra amatininkai. Žmonių nėra...

Ar nėra čia Stepono? Nėra? O jis geras specialistas — savo tiesą gerai pažinęs. Jis baigs savo mokslus. O aš nebaigsiu.

Reikia man keliauti — toli — toli, kur aš keliausiu? Nezinot? Geri vaikai.

Aš keliausiu gilyn. Sa — tylėkit, neklusit: aš jums negaliu išaiškinti. Aš ir pats sau nežinau. O aš, rodos...

Naktis, dabar. Tamsu. O Steponas buvo žmogus. Atmenit: bulvaras — saulelė vieta — nedidelis — judėjimas?... Aš — tu — Jonas — Petras velionis?...

Velionis... Tai žodis — juokingas... Daug juokų mada saulelėje. Ir aš juokaus... Ne tik? Nebatmenat? Po teisybei, jus negalėjot matyti: aš juokiaus savyje.

Aš juokiaus tai saulei, kuri visus myli; aš juokiaus ir mėnesiui, kuris ir patsai juokiaus; ir žmonėms juokiaus aš, ir gamtai, ir dvasi — aš viską mylėjau...

Eljėmis juokiaus. Naktis? Kodel? Ar aš ne lietuvis? Eliuvaras, broliu: rasiu ir verkiau — verkiau ir draskiau — draskiau ir vilė rasiu. O juokai, juokai! Šventos tai buvo dienos...

Kas bus, tai bus: žemaitis ne prastu! O aš mirsiu. Cyt, ne žodžio! Mirsiu, sakau. Kas nors iš jus tarpo aprašys mano gyvenimą, mano išėjimą, vienu žodžiu — ne manę. Skaitys lietuvių, stebėsis ne man. Neuzmiršit paralytį, kad universiteto negalėjau baigti...

Ir da pridėkit — bet ar galite atminti! Aš jums šiek tiek priminsiu: pernai per vieną susirinkimą daug kalbėjome apie meilę — aš apie meilę žmonėms. Prikelti buvom, mirti pasivertę!

Broliu, dovanokit: aš jus apgaudinėčiau — žmonijos nėra. Nėra žmonių, nėra žmonių. Nėra ir jos meilės. Dovanokit.

Bet yra žmoniškumas, baises žmoniškumas! Yra, broliu. Nėra žmonių — yra žmoniškumas. Nebijokit jo — jėškokit.

Primkslinti mano draugai! Jums saiko, kad idėjose neturi nė kojų nė rankų... Sutinku, tegul sau. Bet jos turi sparnus! Turi ilgius — ilgius sparnus! Jos laksto...

Sėdi sau ramus ir linksmas, atlieki savo amatelį, o idėja — sparnu į akis. Tamsu pasidare. Sirdis priplau. Užpykęs ir neišmiegojęs, metęs darbą ir naminis rūpestis, gaudysis ja — idėjas baidyklės, idant jos nesiklūtų į musų gyvenimą. Ir sugavai.

Čia ir prasidėjo. Nepratęs sugavai keletą. Kaszin kas tavie pasigailėjo — ne panaikina, ne suspaudė... Tik žiuri: kokios puikios, kokios geros... Te — atsirpas pas manę ir joms viet! Paliksiu pas savę.

Viena iš jų pažadėjo man dangų

ant žemės; liepė tik kitų neklausyti. Patikėjau — o ji ir apgavo, šelmė. Ne galėjau netikėti, nes tokia buvo daili, tokia — man priekina. O ji apgavo.

... Išsirikau sau kitą — ji mazią žadėjo, ne teip ir buvo priekina, bet kad žmogus prie ko pripratai, tai sunku jau ir apstoti: o aš pripratau prie idėjų. Bet ir kita apgavo. Apgavo ir kitos.

Pasilik tik viena — vienintelė, nieko nežadanti, o jums — nepriekina. Ar ji ir apgavo?

Bet ką aš! Juk mirsiu. Gali ji sau apgauti.

O visgi, nors ir visos jos manę apgavo, ar apgavo, aciū joms. Aciū už dangų, kurio man nedavė, aciū už vargus, kuriuos jų dėlei kentėti turėjau. Aciū joms.

Aš nesuprantu, kodėl žmonės teip baidosi idėjų? Juk jos tiek vargų, tiek bėdų, tiek prispaudimų mums atneša... Dovanokit. Vėl nelogiškai pradėjau praptauti. Žmonės nenori vargų, o aš jiems noriu juos įkišti! Žmonės, žmonės! Pirmyn, prie vargų, prie bėdų! Pirmyn visa speka! Laimė — nelogiškumė...

Kaip man gerai gulėti! Jus tyli. Linksmiaus pradėjote tylėti. Ir man linksmu. Atsisėsiu — ir prie darbo!

Prie darbo? Man jau nėra čia darbo; kitiems turiu jį pavesti — jie užduos manę.

Geras buvo darbas — linksmas — naudingas. O Lietuva, Lietuva!

Lietuva tai idėja. Kalnai — pakalnės, sodžiai ir miesteliai, gyvuliai ir žmonės — kas, čia Lietuva? Kalnai — Lietuvos papučiama, Lietuvos marškiniai; Lietuva — idėja.

Ar myli Lietuvos kalnus? Ar esi buvęs ant šventos Byrutos kalno? Aš šatrija mažiau — ten, gilioji Zematijai. Nulėkiau ir tenai: ir ten ne daugus, o kaip smagu ten — gerai — meilu. Aplinkui žmonės — musų žmogeliai — kaip skruzdės sukali, judinais. Jie kenčia — jie giulki kenčia. Ten vargai! Ten mus laukia! Kelkime, lėkime, grįžkim tenai, švieskim, juos, drauginkim, taisykim naują, geresnę rėdą — mylėkim juos: jie meilės laukia!

Bet aš jau nenulėksiū... Aš šviesnos neplatinisū... Tyliau jau, tyliau...

Ne, netylėsiu! Aš noriu, aš turiu kalbėti! Bekit kankantais, bekut mellesniais: jau paskutinį kartą! Paskutinį kartą!

Velionis Petras buvo geras žmogus. Jis mirė... Mirsiu ir aš: visi mirsim. Šalin baidyklės!... Mano galvoje laksto visokios mintys — bene bėgti nori? Mintys skiriasi tarp savęs: yra mintys išgalvotos ir — mintys išsirdintos. Žodis kaip ir ne labai skambus... Gal jo nėra mūsų kalboje? Na, ne kalboje, tai mumis yra. Ius, fiziologai, teip nedidinat? Nelaimėliai...

Mano mintys, sakau, širdyje išaugintos? Iš sirdies išleina. Jusų mintys — iš galvos. Aš negaliu su jumia kariauti: pas jus — pilna logika, o pas mane... pas mane... Bet ne aš čia kaltau, o jūs! Kodel jūs, fiziologai, teip esat padavę. Ius, fiziologai, teip nedidinat? Nelaimėliai...

Kam gi teisybę teip kraipyti! Yra daugiau dalykų, ant kurių vadovaujasi socialistai, neprisiilskiant teisybės, ir tokiu būdu nori užimti visuomenės turtą ir balsą.

Jei Centr. Kom. ant savo susirinkimo negalėjo sutikti, tai labai gerai! Tik visuomenė nesitękio, kad komitete balsuotų visi vienai! Jei visuomenė to būtų tikėjusi, tai būtų įbrinkusi į komitetą tik vieną ypatą — gal p. Lizdeika, p. Širvydą, ar p. Baltrušaitį. Visuomenė teip nepadarė: jei p. Baltr., ir p. Širv., nemorėdai pasiduoti didžiamjam skaitliui balsų komitete, atsiskė toliau davė balsus komiteto, ir da tulas sanariu to komiteto neteisainį pagarsino už pasitraukusius ir komitetą už pauris, tai juodu ne atliko savo užduoties visuomenės pavestos ir tokiu būdu užsiėlio pralaimėjimą iš visuomenės "komiteto". Taigi jie daugiau nepriguli į tautiškią komitetą. (Jie pats tą pripažįsta. Jų pagarsino rinkimų naujo komiteto. Rd.) Priguli tik Dr. Šiupras, Dr. Bacevičius ir J. Naujokas; vietoj p. Baltrušaitio ir p. Širvydo užmanau p. Kazakevič ir p. Vincą Stagarą. Tai bus tautiškas visuomeniškas komitetas.

Matau socialistai ir terp savųjų renka komitetą, paduodami tik „blagonadėmus“ („Kova“ lapas 211 iš Brooklyn 3) ir tai da su tokia didele cenzūra jų nuomonų! Labai gerai, tik melžiame pasirinkti sau ir vardą komiteto, nes kitaip, žmonės vadinami jos socialistų komitetu, gal klaidingai sumaišyti su Centr. Komit. Soc. Partijos Am., ar su Centr. Selp. Rev. Komitetu, kuris dabar prigūstis tik prie visuomenės, nes daugumas balsų (Dr. Šiupras, Dr. Bacevičius ir p. Širvydą) parodo, jog komitetas pasilikia prie seniojo vardo. Nėpanorėkit vėl sau, došiesi iš svetimo darbo ir iš svetimų aukų. Tik šiočiu būdu mes galim vesti savo reikalus. Susitaikinti su vadovais socialistų nėra galima ir nereik, nes jie daro tik bledį (koku būdu? Rd.) Turint vienodas nuomones gals, sulyg jų tarnauti nuvarginti tėvynė be jokių barnių ir prasiavardžiamų, eis savais keliais ir gal atiras dą geresnius ir atiks geresnį darbą.

zinau. Be derybų neieikim — kas zin kaip čia bus.

Dovanokit, draugai: protas neleidžia protinti apie tokius dalykus. Dovanokit. Ji buvo laiminga. Aš ir dabar laimingas...

Vieną kartą musėlės manęs klausė, kaip laimingam — buti — klausė musėlės ką daryti? Negalėjau joms nieko atsakyti — ir dabar nežinau nieko. Masytės, masytės! Visą savo amžių — tai bus 25 metus — laukiau, jieškojau, verkiau laimės ir — neradau jos. Ar ji tik yra?... Mirė tėvai, mirė broliai, visi mano mylimieji — varė iš gimnazijų ir universitetų — kalėjime sėdėjau — Sibyrė tyvynę gavau sapnuoti — idėjas mazių ištvirkusias — maqoji, manoji mirė — nelaimėse buvau laimingas.

Aš esu laimingas. Ar kokia laimingesnė zvaigždė aplivė man kėlą, kuriuo beidamės aklas, laimę tik matydami galėjau, ar sena butininkė išmėlė laimę kudiui nuo musų primigusį gery dievalių — negaliu tvirtinti: nežinau, masytės. Aš tik laimę mazią, laimę gyvenau.

Ir laimėje mirštu — žmoniškoji — laimėje mirštu. Savylaimė. Broliu, nebijokit laimės!

Laimė, laimė — tebuna tau garbė! Mes — visi miegojom, egzaminus ir diplomus, brolius ir gražias akyles sapnuodami. Saulė juokė ir glostė savo spinduliu baltą nimirlio veidą.

M. Miglotas.

Selpimas revoliucionierių.

Musų laikraščiai pilni visokių protestų. P. Šukis pirmutinis protestavo neva vardu Brooklyn lietuvių, ant kurio klaidingai remiasi ir kiti, nežinant, jog Brooklyniečiai protesto nekėlė. Kėlis socialistai Brooklyn ir p. Šukys. Jo tulas klaidas pataisė p. Naujokas.

P. Širvydas ir p. Baltrušaitis ne teisingai apskelbė, buk R. Š. Komitetas pairo ir Dr. Bacevičia ir Dr. Šiupras atsiskė iš Rev. Selp. Centr. Kom. P. B. užtikrina, buk „Vienybė“ nėra vienpusišku laikraščiu. Bet rodos pastoj organu socialistų, nors ne vietas, bet jau ir socialistų kuopų natūralus talpinio nedidelias įvargalvius (lapas 554). (Tame nieko peiktio juk nėra. Rd.)

Centralio Komiteto protokolai „Kovo“ išrodo nulipintu p. Širvydą. Tai yra p. Širvydo protokolas, o ne Komiteto.

P. F. Bagočius ketina atstoti iš L. L. S., iš kur jis yra išbrauktas, kaip man rodos; atstoti negal, nes jau ir teip nepriguli.

Kam gi teisybę teip kraipyti! Yra daugiau dalykų, ant kurių vadovaujasi socialistai, neprisiilskiant teisybės, ir tokiu būdu nori užimti visuomenės turtą ir balsą.

Jei Centr. Kom. ant savo susirinkimo negalėjo sutikti, tai labai gerai! Tik visuomenė nesitękio, kad komitete balsuotų visi vienai! Jei visuomenė to būtų tikėjusi, tai būtų įbrinkusi į komitetą tik vieną ypatą — gal p. Lizdeika, p. Širvydą, ar p. Baltrušaitį. Visuomenė teip nepadarė: jei p. Baltr., ir p. Širv., nemorėdai pasiduoti didžiamjam skaitliui balsų komitete, atsiskė toliau davė balsus komiteto, ir da tulas sanariu to komiteto neteisainį pagarsino už pasitraukusius ir komitetą už pauris, tai juodu ne atliko savo užduoties visuomenės pavestos ir tokiu būdu užsiėlio pralaimėjimą iš visuomenės "komiteto". Taigi jie daugiau nepriguli į tautiškią komitetą. (Jie pats tą pripažįsta. Jų pagarsino rinkimų naujo komiteto. Rd.) Priguli tik Dr. Šiupras, Dr. Bacevičius ir J. Naujokas; vietoj p. Baltrušaitio ir p. Širvydo užmanau p. Kazakevič ir p. Vincą Stagarą. Tai bus tautiškas visuomeniškas komitetas.

ant tautiškos dirvos, ne kaip dabar su fanatikais.

Taigi, rinkim da du sanariu, tautiečiai į savo visuomeniški komitetą. Socialistai tegul renka savąj.

„Kova“ su p. Lizdeika piudo socialistus ant laisvamanų ir kitų (o tie juk bando savo protestuose daryti tą patį. Rd.) ir tuom skirsto musų visas pajėgas. Jiems eina tik apie p. Lizdeikos, p. Širvydą ir p. Baltrušaitio garbę ir vadovystę ant socialistų ir išnaudojimą visuomenės (visuose protestuose to nematyti. Riestai but, jeigu mes toliau už ypatų garbę ir reikalus nieko nematytume. Teip blogai nėra ir socialistų siekiai — tai ne ypatų garbė. Rd.) Jau ji mums seniai parodė, jog jie visuomenės (gal tautos? Rd.) nenori pripažinti; jie nor visuomenę pasizaboti ir kaip carai valdyti juos turtus ir protą. P. Baltrušaitis ir p. Širvydas įstojo į visuomenės komitetą (juos visuomenė išrinko, taigi jie ne pats įstojo. Rd.) kad svetimus pinigų sunaudoti pagal savo užimamumus, atidod visus (vienbalsiai) p. Lizdeikai, kuris muilina visuomenės akis kaip tik gal (koku būdu jis jas muilina? Apkaltnimus reikia remti ant davydų. Rd.) o ne parodo, kur deda pinigų, bet visuomenės atstovai komitete nesutiko ant tos propozicijos, (tai kodėl tie atstovai tyli, tik kiti juos užvaduoja. Rd.), tada p. Baltrušaitis ir p. Širvydas, pasijutę pagautais svetimuose žirniuose (kaip sakosi), norėjo visą dalyką paversti į nieką, melaginiai apgausdami, buk visuomenės atstovai atsiskė nuo komiteto ir buk visas komitetas pairo. Bet nel Visuomenės žino, jog Dr. Bacevičia ir Dr. Šiupras neatsiskė ir komitetas nepairo! Taigi, tautiečiai, kaip sūntēm, teip ir dabar siųsim savo aukas senamjam komitetui ant vardo Dr. J. Šiupro, 328 Federal st., Philadelphia, Pa., o į vietą anų bičiulių, rinkim p. Vincą Stagarą ir p. Kazakevičią.

Laiko ne daug turim, reikia pasiskubyt į dėti naują tvarką. Aukos žydų Amerikoje pasiekė jau \$500000 (milijoną rublių), o da nesuspėję tarp savęs, nors prie jų priguli bankieriai, daktarai, advokatai, darbininkai — visi žydai aukauja iš visų pajėgų. Anglijai rodosi jie turi daugias pinigų ne kaip Amerikoje, mat visi eina iš vien. Nors neturi tėvynės, bet jau mus pralenkė teip, jog mes su jais negalim susilyginti. Taigi dirbkim ir mes drauge kaip lietuviai, vienos tautos vaikai, jei neatsieksim tokios didelės garbės nenuveiksime tiek kaip žydai, bet sutikdami tarp savęs, atliksim nors savo tautiškių užduotį ir nustumim nuo savęs gėdą ir pasityčiojimus iš musų pasielgimui. Esame vienos tautos vaikai ir tokiems pailsime parodykim švietim, jog ir mes suprantam viens kitą, tautos reikalus kad musų širdį dega tėvynės meilė. Nesinaudokim vieni iš kitų, eikim ranka į ranką su vienu mieriu, visa tauta prieš vieną tą patį musų prispaudėję ir naikintoją musų tautos. Rinkim ir duokim kiek tik kas galim, o pailsieksim savo mirius.

Vincas Jankauskas.

Draugysezių Reikalai

„Autros“ Dr-tės susirinkimas bus 3 d. gruod

